

ROZHOVOR

- Rozhovor s šéfredaktorem Štěpánem Hadrovským
- Rozhovor se Štěpánkou Královou

KUTNÁ HORA

- Pět faktů o našem gymnáziu

AUTORSKÁ TVORBA

- fotografie, poezie, próza a kresby

POHÁDKOVÁ REALITA

OBSAH

Úvodník.....	3
Rozhovor s šéfredaktorem zpravodajského webu Štěpánem Hadrovským	4
Když nemůžeš, tak si dej rest day... ..	6
Ne tak pohádková realita středověké medicíny.....	9
Mimo třídu se Štěpánkou	10
Pět faktů o našem gymnáziu	13
Vypadalo to jako maličkost.....	16
Deklarace práv lidských a občanských	18
Právo v pohádkách	20
Dialog a monolog	22
Změny a přešlapy ministrů zdravotnictví	24
Kočka aneb velitelka domu.....	24

Píšeš nebo kreslíš do šuplíku?

Napiš nám, rádi Ti poskytneme prostor pro Tvou tvorbu v příštím vydání OrTa!

ÚVODNÍK

Milí čtenáři,

už je to rok, co Vám školní časopis Gymnázia Jiřího Ortena přináší pár stránek ke čtení. Přestože je OrTo občasníkem s jistými vadami na kráse, již od prvního vydání „vyspěl“ a rýsuje se z něho docela nebojácný rytíř. A to především díky Vaší přízni a zpětné vazbě, děkujeme!

Výše zmíněný germanismus nebyl zcela náhodný. Souvisí s ním totiž hlavní téma tohoto vydání. Rádi bychom Vás seznámili hned s několika hrdiny pohádek a u některých z nich pohlédli na jejich osudy z docela jiného úhlu. Není tedy vyloučeno, že se nám třeba povede Vám připomenout oblíbenou pohádkovou knížku s malebnými obrázky, nad jejíž stránkami naši rodiče únavou klímali, zatímco my jsme se nemohli napětím ani nadechnout.

Závěrem je nutno dodat, že většina pohádek má šťastný konec, a proto věříme, že se naše škola opět stane dějištěm vzdělávání a svět okolo ní bezpečným hřištěm lidské radosti.

Za redakci časopisu OrTo Kristýna Myřátská

„A PRÁVĚ NA TO BYCH SE CHTĚL DO BUDOUCNA ZAMĚŘIT, NA TO, CO TADY NEFUNGUJE.“ KOMENTUJE ŠÉFREDAKTOR ZPRAVODAJSKÉHO WEBU ŠTĚPÁN HADROVSKÝ

Kristýna Myřátská a Aneta Neprašová

Od listopadu 2019 dokumentují redaktoři Štěpán Hadrovský a Jáchym Just současnou situaci v Kutné Hoře na svém zpravodajském webu Kutnohorky (<https://kutnohorky.wordpress.com/>). Příběh tohoto zpravodajství popsal právě jeho šéfredaktor a student GJO Štěpán Hadrovský.

První vydání Kutnohorek obsahovala básnickou tvorbu. Jak jsi se, Štěpáne, dostal od básniček ke zprávám? Jak váš projekt vůbec vznikl?

V hodinách češtiny jsme měli vymyslet nějaké básničky, a tak mě to chytlo. Následně jsem jich pár uveřejnil na internet. Postupem času mě to ale přešlo a uchýlil jsem se ke zprávám, a tak vlastně vzniklo to, co je k vidění nyní.

Celé to vlastně začalo ve družině, kde jsme se s Jáchymem nudili, a tak jsme se rozhodli založit nějaký družinový zpravodaj. Ten jsme pojmenovali Kutnohorky a vyšly asi dvě ručně psané díly. Jenomže přes prázdniny to nějak utichlo. K obnovení a následnému založení stránek mě dovedla kniha „Deník malého poseroutky“, kde jeden kluk také vydával noviny.

Mimo článků na vašich webovkách také vydáváte videa na YouTube (https://www.youtube.com/channel/UCNG_LtiOvj5RiU58Az79cUg) a příspěvky na váš instagramový profil @kutnohorky. Baví tě spíše moderace nebo psaní?

Uchvátilo mě psaní. Je to pohodlnější, protože kolikrát, když někde natáčíme, tak musíme spěchat. Když píšu článek, tak na to mám čas, mohu to více promyslet. Ve videu se také hůř opravují překlepy.

Vypomáhá vám někdo s grafikou nebo scénářistickými přípravami? Docházíte například za učiteli českého jazyka nebo informatiky?

Zatím to nebylo potřeba, vystačíme si sami.

Ale několikrát mi pomohl můj táta například se sháněním respondentů pro ankety nebo s domluvou rozhovoru s panem starostou Kutné Hory, Josefem Viktorou, jehož zájem mě velice potěšil.

Jak se ti s panem starostou vůbec pracovalo? Jak si tento rozhovor prožíval?

Ze začátku to byl takový zvláštní pocit, že s někým tak významným v tomto okolí mohu ten rozhovor dělat. Postupně jsem se ale uvolnil a bylo to mnohem lepší.

Na začátku října minulého roku jste oslavili 50. článek. Chtěl bys v budoucnu založit redakci? Kdo je tvým vzorem?

Doufám, že mi můj zájem vydrží. V budoucnu bych třeba nějakou redakci založit chtěl. Mým osobním vzorem je asi Svoboda.info, pan René Svoboda, který mě kolikrát inspiroval nějakým stylem článku.

Chtěli byste do budoucna s Jáchymem do redakce někoho přizvat? Uvítali byste nějakou pomocnou ruku?

My jsme právě nedávno domluvili spolupráci s mou spolužačkou Emou Pavelkovou, se kterou bychom každý měsíc chtěli dělat rozhovor s někým z Kutnohorska. Zatím to připravujeme. Bohužel nám naši aktivitu překazil Covid.

Snažíte se informovat skutečně o všem, co se v Kutné Hoře děje. Na jakou věkovou kategorii se zaměřujete?

Když jsme začínali ve družině, tak to bylo jasné, psali jsme pro naše vrstevníky.

Aktuálně nemáme nijak stanovenou cílovou skupinu. Zkrátka kdo si Kutnohorcky najde a budou se mu líbit, přečte si je.

Co vám na stávajících kutnohorských informačních portálech chybí? Zmínil jsi už Svoboda.info, ale je tu mnoho dalších, například Kutnohorské listy nebo Kutnohorský deník.

Nedokáži přesně říci, co bych doplnil. Osobně mi ale vadí, že Kutnohorské listy, které čte spousta lidí, Kutnou Horu vychvalují, přestože je tu spousta věcí, které nejsou dobré. To mě štve. A právě na to bych se chtěl do budoucna zaměřit, na to, co tady nefunguje.

Jaký předmět tě ve škole nejvíce baví? Jaká je tvá vysněná práce? Bavilo by tě třeba psát nějaké vědecké články?

Momentálně je mou vysněnou prací redaktor. Už docela dlouho se dívám na různé informační weby a čtu články, a tak jsem si řekl, že to taky zkusím. Co se týče vědeckých článků, bavilo by mě to, ale neznám nikoho, kdo by se pohyboval v tomto oboru. Musel bych někoho takového najít a něco se od něho naučit, aby ty články byly kvalitní. Ve škole mě nejvíce baví zeměpis.

Přemýšlel jsi do budoucna, že kromě Kutnohorek rozšíříš své zorné pole a do nějaké redakce se přidáš, nebo raději zůstaneš v té své?

O tom jsem tolik nepřemýšlel. I když jsem jednu dobu rozšířil Kutnohorcky pro okres Havlíčkův Brod a Kolín, jenomže to mě zas tolik nebavilo, dělat pro tak velké území, a tak jsem zůstal u okresu Kutná Hora.

Změnila distanční výuka průběh práce? Máš méně času nebo naopak? Ztížila současná situace přístup k informacím?

Minulý rok na jaře jsem měl docela dost času, protože na Žižkově nedávali tolik úkolů, takže jsem mohl psát mnoho článků o tom, co se děje. V současné době se snažím o koronaviru nepsat, protože to lidi už přestává bavit. Ale o čas není nouze, a proto není měsíc bez článku.

Zvládáš školu kombinovat s Kutnohorkami? Dáváš si priority??

Někdy ano. Jednu chvíli jsem musel noviny odsunout, protože jsem potřeboval dohnat školu. Hodně mi pomohly jarní prázdniny, kdy jsem si od tohoto dění dal pauzu a hned jsem měl několik inspirací.

Jak na tvé aktivity reagují spolužáci, přátelé a rodina? Přeci jen je v tvém věku obdivuhodné, jak to zvládáš.

Mamka mi občas vynadá, že bych se místo Kutnohorkám měl věnovat škole. Jinak

táta mi většinou pomáhá a radí. Minulé čtyři roky, myslím, dělal zastupitele na městě, takže se v tom také vyzná.

Tématem tohoto vydání jsou pohádky. Jaká je tvá oblíbená pohádka? Chystáš se třeba nějakou napsat?

Kratší pohádku jsem napsal, ale to už je před nějakou dobou. Pohádky mám ale hrozně rád, například Popelku nebo Dvanáct měsíčků.

KDYŽ NEMŮŽEŠ, TAK SI DEJ REST DAY...

Aneta Neprašová

Ze všech možných médií, které vás jen napadnou nám už je skoro rok doporučováno, ať si chráníme své dýchací cesty, omezujeme sociální styky a používáme dezinfekci. Všechno to je samozřejmě v pořádku. Ovšem jsou tu i další věci, na které by člověk v dnešní době měl dbát. Věci, o kterých už se zase tolik neinformuje. Anebo když už, ne úplně detailně. Základem toho zvládat den za dnem je *udělat si to hezké*. Přestože to zní hloupě, opak je pravdou. Uvidíte. Stačí opravdové maličkosti, díky kterým si můžeme pobyt doma mnohem vylepšit, a nejen to. Zásluhou toho se nám může o hodně zlepšit i naše psychické zdraví, které je v dnešních dnech stejně důležité jako to tělesné.

Jednou z těchto maličkostí, která se postupem času může (pokud my sami budeme chtít) proměnit v něco většího je pohyb. Kromě pohybu to však může být i spousta dalšího, to záleží jen na nás.

Přestože ve střídavé socializaci žijeme už rok, stále jsou pro nás některé věci těžké. Dokonalým příkladem je fakt, že

nemůžeme sportovat tak, jak jsme dříve mohli a chtěli. Fitka jsou zavřená. Stejně

tak i veřejné bazény. Někteří z nás přišli o skupinové tréninky anebo i o to nejmenší, a to hodiny tělesné výchovy ve škole. Je však škoda na sport hned zanevřít. Proto jsem vám dnes sepsala seznam několika fitness trenérů, kteří vám mohou cvičení doma o dost víc ulehčit. Jejich videa jsou zdarma a lehce přístupná buď na Instagramu nebo Youtube. U každého máte napsáno, co cvičí i jaké je jeho hlavní plus. Těchto šest YouTube kanálů určitě stojí za vyzkoušení. Jsou pro začátečníky, kteří si neví s pohybem rady, ale i pro zkušené cvičenky, které se ovšem rády přiučí novým cvikům. Pokud však nejste zastánci fitness, vyzkoušejte nějaký jiný sport, který se v dnešní době dá provozovat. Stálicí je běhání, ke kterému toho moc nepotřebujete. Jen dobré boty a nadupaný playlist do uší! Dále bych se nebránila ani józe, která je také velmi účinná. Stejně jako o fitness, i o józe na YT naleznete spousty videí. A pokud vás nezaujala ani jóga, co takhle dát

šanci obyčejným dlouhým procházkám? Ani ty totiž nejsou na škodu. Pro začátek úplně skvělé :)

A nakonec bych vám doporučila několik zlepšováků, které vám mohou v hýbání se rozhodně pomoci. Jak jsem již zmiňovala na začátku, je důležité umět si to udělat hezké.

Tady je pár tipů pro upgradování vašeho cvičení:

- **Hudba** – všechno jde lépe s pořádným playlistem, koukněte na Spotify nebo AppleMusic, kde je cvičících seznamů skladeb nespočet!
- **Vhodně se oblečte** – Ano, i tohle na to má dopad. Pokud se budete cítit pohodlně, hned se pocvičí lépe.
- **PODCASTY, PODCASTY, PODCASTY**, Kdo by v dnešní době neposlouchal podcasty? Na posilování nebo protahování jsou to nejlepší, co si můžete do uší pustit.
- **Podpůrné IG účty, FB skupiny** – Je skvělé nebýt na to sám, koukněte se do některých komunit, týkajících se vašeho sportu nebo založte vlastní skupinu se svými přáteli a na dálku se podporujte.

- **Ve dvou jde vše lépe** – Sice teď nemůžeme vytáhnout ven celou partu, co takhle ale pozvat někoho z rodiny na dlouhou procházku nebo proběhnutí? Určitě si užijete dost legrace :)
- **Čerstvý vzduch** – Počasí nám za chvíli začne přát, tak si vytáhněte podložku na trávnik a odcvičte si tam!
- **Světlo, tma** – Vyzkoušejte, v jakých světelných podmínkách se vám cvičí nejlépe.

Poslední dva body zmíním takto, protože jsou ty nejdůležitější.

Za prvé, nezapomínejte na **REST DAYS**, jsou stěžejní součástí našeho sportování. Nemá cenu se přepínat, pokud skutečně nemůžeme. Je lepší dát si jeden den odpočinek a potom to následující den rozjet ještě víc!

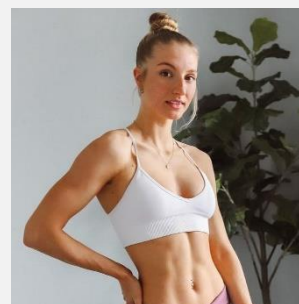
A za druhé, **vyberte si sport, který vás bude bavit**. Přestože je to v socializaci těžší, věřím, že jste si třeba z dnešního článku něco odnesli a trochu vám to pomohlo. Možná potrvá, než si vyberete ten pravý pohyb pro vás, ale věřte, že to potom bude stát za to!

Jan Liška
+ cvičení a lifestyle
- posilování

Chris Heria – THENX
+ cvičení a tipy na IG
- posilování

Maddie Lymburner – Madfit
+ song workouty
- posilování, cooldown, HIIT, cardio, dance...

Pamela Reif
+ týdenní workouty na IG
- posilování, cardio, HIIT, dance, warm up, cooldown...

Péťa Elblová – Jmenuji se Péťa
+ cvičení a zdravé recepty
- posilování, cardio, protahování...

POPSUGAR fitness
+ skupina fitness trenérů
- posilování, aerobik, cooldown, HIIT, cardio, zumba, box...

NE TAK POHÁDKOVÁ REALITA STŘEDOVĚKÉ MEDICÍNY

Alice Havelková

Pokud by se mě někdo zeptal, jaká je má oblíbená historická doba, určitě bych odpověděla středověk. Přeci jen je to doba, ve které se odehrává většina pohádek a fantasy příběhů. Je to doba chrabrých rytířů a princezen, často přikrášlená mýtickými tvory a magií. Jaká je ale realita středověku? Jak jistě všichni víme, nebyla to zrovna doba voňavá, s hygienou se to příliš nepřehánělo, na ulicích se válel hnůj, ve kterém se často váleli žebráci, jelikož je v zimních měsících udržoval v teple. Toto je první okamžik, kdy nám dojde, že středověk nebyl zas tak růžový, jak ho líčí dětské příběhy. Co jiného nám ale v pohádkových knížkách nikdo neřekl? Zprv si musíme uvědomit, že v této době nic jako očkování neexistovalo, tudíž jsme mohli chytit jakoukoli smrtelnou nemoc, vůči které jsme dnes díky vakcínám imunní. To ani nemluvíme o tom, že by pro nás mohla být smrtelná téměř jakákoli zdánlivě banální nemoc nebo úraz, jelikož tehdejší léčitelství se zakládalo spíše na metodě pokus omyl a například takový zánět, který by se dal v současnosti zahnat antibiotiky, by se nám mohl stát bez léčby osudným. Ale abych jen nevypisovala věci, které v té době neexistovaly, pojďme si naopak povědět, jak středověká medicína vypadala a co se používalo.

Celkově byla medicína ve středověké Evropě v úpadku, naopak v Arábii a Byzantské říši se začaly rozvíjet poznatky z dob antiky a léčitelství zde bylo na tehdejší poměry opravdu na vysoké úrovni, stejně jako hygiena. Tu totiž nařizoval samotný Korán. Úplné počátky středověkého léčitelství v Evropě se zakládaly zejména na víře v nadpřirozeno. Neduhy se tedy léčily zaklínadly, nebo prostřednictvím víry v Boha a různé světce. To vše z toho důvodu, že nemoc byla brána jako trest, či dokonce dar od Boha, aby testoval lidskou víru, tudíž

ji jen on sám mohl vyléčit. Centrem péče o nemocné se staly kláštery. Na ošetřování se podílely klášterní řády, které budovaly tzv. špitály. Ty se nacházely v blízkosti klášterů a nebyly nijak velké, vždy se zde vešlo pouze pár lůžek.

Teď si povězte něco k „pokročilejším“ léčebným metodám středověku. Například takový mor se léčil různými způsoby. Nemocný měl do ohně házet voňavé byliny, nebo si naopak sednout do kanálu, aby zdejší puch zahnal zápach moru. Další metodou bylo například pouštění žilou za účelem „odebrat špatnou krev“. Podobným způsobem fungovalo i přikládání žab a pijavic, které se dávaly přímo na morové boláky. Doporučené bylo i užívání arseniku, který je smrtelně jedovatý. Občas někdo přišel i s mnohem šilenější metodou, jako na bolák přivázat slepici s oholeným zadkem.

Bolest hlavy se léčila vyvrtáním díry do lebky, jelikož se věřilo, že za bolest může démon, či samotný dábel, ukrytý uvnitř a vyvrtáním díry se vypustí ven. Stejným způsobem se snažili vyléčit i šílenství, ale asi je vám jasné, že takto „ošetřený“ pacient velmi brzo zemřel. Pokud byste měli ucpaný nos, místo kapek by vám bylo doporučeno, ať si nactete do nosní dírky směs cibule a hořčice, kožní problémy jako ekzémy a plísně se ošetřovaly dětskou močí. Dna, což je nemoc způsobená vysokou hladinou kyseliny močové v krvi, se léčila obklady z kozích bobků, rozmarýnu a medu. Nejvíce univerzálním lékem byl ale sirup. To sice nezní tak bizarně jako předšlé metody, to by se tím ale nesmělo léčit téměř vše, od nespavosti až po uštknutí hadem. Jistě bych mohla povídat donekonečna o všelijakých bláznivých technikách, které tehdejší léčitelé používali, ale myslím,

že již máte představu té doby. Není tedy divu, že třicátka byla vysoký věk.

Přestože má tedy středověk své vlastní kouzlo, vzhledem k okolnostem bych v něm žít určitě nechtěla. A co vy?

MIMO TŘÍDU SE ŠTĚPÁNKOU

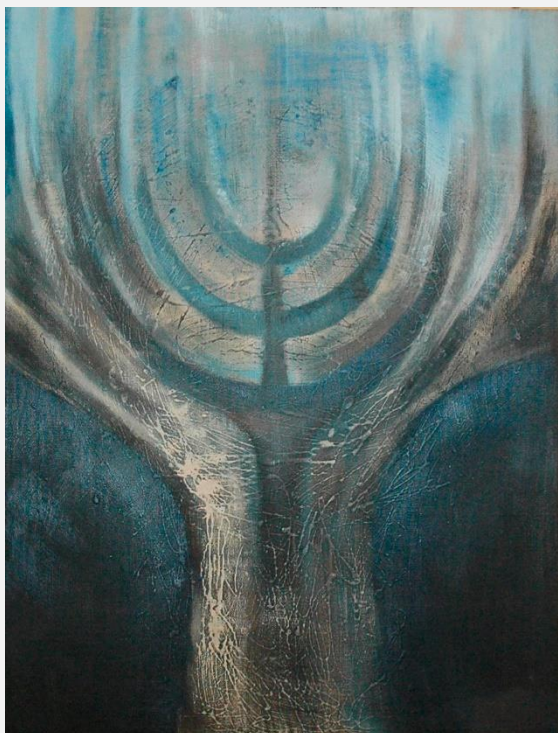
Aneta Neprašová

Dobrý den, ještě jednou děkuji, že jste přijala pozvání do našeho časopisu. Můžeme začít otázkou, jak se Vás dotkla současná situace jakožto učitelky EVV? Jestli jste měla například nějaká omezení?

Dost zásadně, vzhledem k tomu, že až do konce února online výuka výtvarky neprobíhala. Ubyly mi výrazně hodiny a přibýlo času.

Zaznamenala jste nějaká pozitiva, co do kreativity ve stávajícím stavu? Nemáte třeba více inspiraci?

Neřekla bych, že současná situace přináší příliš inspirace, alespoň mně ne, ale rozhodně víc prostoru ke tvoření, víc příležitostí. Za obvyklého životního rytmu strávím spoustu času káfičky s kamarády, návštěvami, výlety, setkáními, kulturními akcemi... Takže času na to samotné tvoření moc nezbyvá.

Bylo pro Vás náročné úplně překopat své zažité osnovy, když se většina žáků ocitla doma pouze s papírem a tužkou?

Neřekla bych, že náročné... Rozhodně spíš výzva, a kromě toho papír a tužka mají nekonečný potenciál.

Podle Vašich odpovědí to vypadá, že jste se určitě těšila, ale co bylo náplní Vašich dní, když jste měla pouze hodiny angličtiny. Čím jste se zabývala?

Malováním, kreslením, modelováním, keramikou, vařením, procházkami se psy, čtením, sledováním filmů, cvičením, ...

Tím jste si nahrála i k další otázce, jakožto maminka jste určitě vnímala situaci z obou směrů. Je něco, co si myslíte, že si učitelé, kteří mají jen ten svůj pohled, neuvědomují? A naopak, co si neuvědomují žáci?

Nemyslím, že by můj pohled přinesl něco nového, situace je hojně probíraná, řešená a medializovaná z různých úhlů pohledu. Ale díky tomu, že jsem jak učitel, tak rodič, mám rozhodně pochopení pro všechny zúčastněné – studenty, rodiče, učitele. Myslím, že všichni dělají, co můžou. Lépe či hůře. Hlavně komunikovat, být tolerantní, nerežignovat...

Bez čeho si neumíte svůj život představit? Je to umění?

To také určitě. Ale především lidé, knihy a příroda.

Co pro Vás znamená umění? Jak dlouho k němu už máte nějaký vztah a jaký vztah k němu máte?

K umění mám vztah, co pamatuji. Byla jsem takové to divné dítě, co odmala tráví

všechen čas kreslením a nevdá mu trávit čas samo. Umění je pro mě únikem ze všednosti, životní radostí a setkáním s přesahem.

A máte něco jako probouzeč kreativity? Často se stává, že musí umělci do svého malování nebo tvoření někdy nutit, tak nutíte se do toho někdy nebo si radši počkáme až tu chuť budete mít?

Řekla bych, že mám výhodu, že moc probouzet kreativitu nepotřebuji, protože těch nápadů mám stále plnou hlavu. Zdaleka ne všechny stojí za realizaci! A realizovat ty, které za to stojí, občas vyžaduje velké přemáhání. Protože, co si budeme povídat, povalovat se s knihou je lákavá možnost a stojí mnohem méně úsilí (směje se).

Jaká technika Vás zajímá a baví nejvíc?

Ráda maluji olejovými barvami, pokud kreslím, tak ráda kreslím tuší a uhlem a mám moc ráda trojrozměrnou tvorbu, takže ráda modeluji a když je možnost i testat, tesám.

Pokud se vrátíme zpátky ke škole, myslíte si, že je v naší škole dostatek místa pro sebevyjádření, anebo je kreativita žáků potlačena?

Já samozřejmě doufám, že u nás ve škole je místa pro kreativitu dost.

Když se od umění posuneme dál, jak je pro Vás důležitá víra? Ať už se jedná o náboženství nebo víru v sama sebe?

Víra je stěžejní téma mého života. Náplní našich nekonečných rozhovorů s tatínkem, ale i náplní mých rozmyšlení a četby a vůbec. Jak říkám, asi stěžejní životní téma.

Takže si neumíte představit nevěřit vůbec v nic?

Myslím, že umím. Říká se, že deprese je absence víry. A s tou mám bohaté zkušenosti.

Když u svých studentů vidíte nechuť k tomu něco dělat, nějak se vyjádřit, snažíte se v nich probudit kreativitu? Pokud ano, jak?

Snažím, slovem a hlavně příkladem, protože se říká a věřím tomu, že asi nejlépe a nejvíce a možná jedině se dá učit příkladem. Samozřejmě úspěšnost těch snah je velmi různorodá. Někdy možná inspiruji, ale rozhodně si nedělám iluze, že by to bylo příliš často (směje se). Ale rozhodně je důležité v té snaze vytrvat.

Máte nějaké své životní motto, které by Vás opravdu provázelo celým Vaším životem? Povíte nám ho?

Když už něco dělat, tak je s výhodou to dělat co možná rád.

Díky tomu se znovu dostáváme k tomu, že jsme doma a musíme si tu situaci zlepšovat...Co jsou takové ty maličkosti, které Vám zlepšují poslední dny?

Rozhodně dobrá káva, telefonní rozhovory s rodiči, čajová setkání, proběhnutí se v lese, knihy. Knihy jsou moje alfa i omega.

Naším tématem jsou pohádky a báje, to je i důvod, proč jste mě napadla Vy, protože mi k tomu tak nějak sedíte, co se Vám s tím vybavuje?

To je hezké, že se vám vybavují já, protože příběhy, pohádky a báje jsou zároveň můj paralelní svět, ve kterém žiji (směje se),

řekla bych možná větší část času a rozhodně jsem v něm velmi často raději. I když se snažím žít v realitě a vím, že je to potřeba, útek do příběhů, fantazie, bájí je velmi svůdný. Pohádka je pro mě situace, ve které dobro vítězí nad zlem, nemusí úplně explicitně. Nemusí to být nutně happy end, mně vlastně stačí, když se udá něco, co třeba tomu zlu dodá smysl. To hledám asi v každém literárním příběhu.

Máte nějaký svůj oblíbený příběh?

Těch mám stovky! Ale když budu přímo u těch bájí, mytologie, tak mám hodně ráda Promethea, jako postavu i báji. A moc

mám ráda knížku od Franze Fühmanna, která se jmenuje přímo Prometheus.

Jste právě teď šťastná?

Jsem.

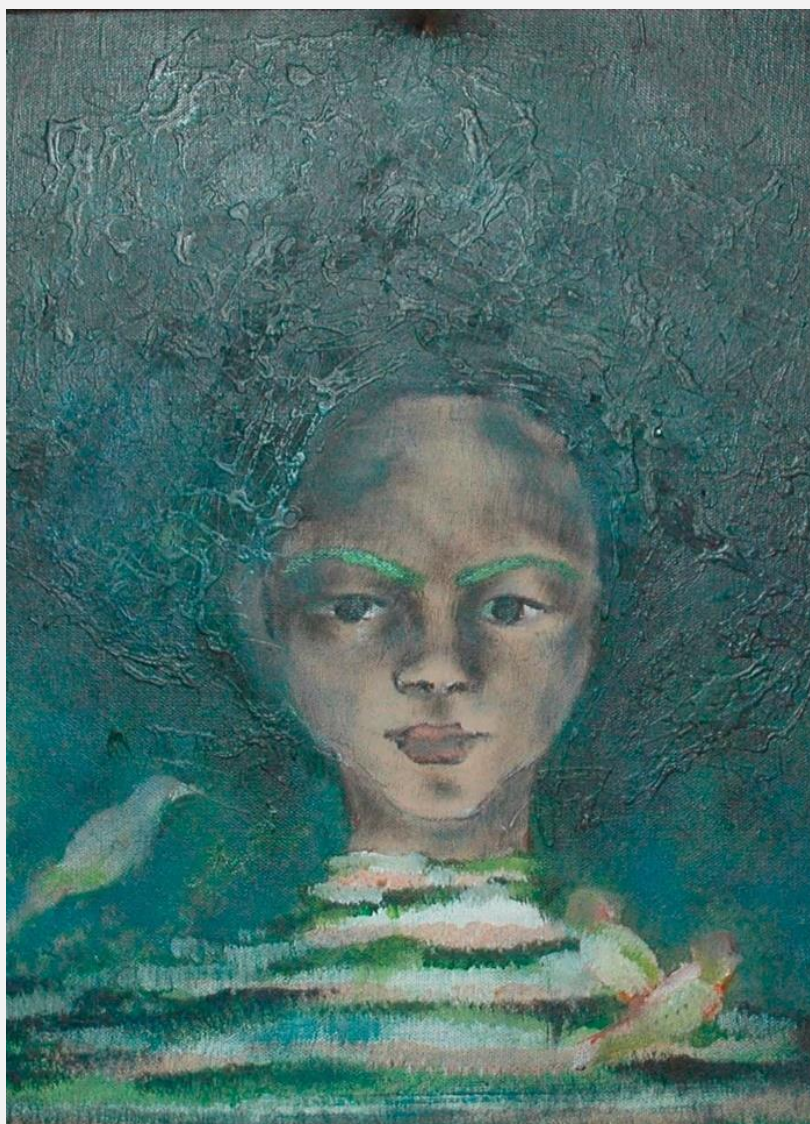
Máte nějaký vzkaz pro naše čtenáře a studenty GJO?

Těším se konečně, až se zase setkáme osobně!

Děkuji za rozhovor! Ať se Vám daří!

Také děkuji, bylo to milé.

*pozn.: Obrazy paní učitelky Králové jsou přiloženy do rubriky „Autorská tvorba“.

PĚT FAKTŮ O NAŠEM GYMNÁZIU

Štěpán Hadrovský

Časopis OrTo si pro vás připravil novou rubriku TOP 5 faktů. Seznámí Vás vždy s pěti fakty o některém místě či budově v Kutné Hoře. Celé danou tematiku obohatí rozhovor s osobou pojící se právě zmíněným objektem. Jedná se o spolupráci s internetovými novinami Kutnohorky, které informují o novinkách z okresu Kutná Hora.

TOP 5 faktů o Gymnáziu Jiřího Ortena:

1. Druhý ředitel školy, jejíž význam by se dal přirovnat k dnešnímu gymnáziu, byl budoucí rytíř Josef Webr.
2. V době 1. světové války byla škola zabráná armádou Rakouska-Uherska.
3. To samé proběhlo i za 2. světové války, kdy byla zabráná Němci a po válce na několik měsíců armádou Sovětů.
4. Mezi lety 1948-1960 škola změnila zřízení čtyřikrát. Nejdříve byla zrušena víceletá gymnázia (1948), následně roku 1953 se změnila na jedenáctileté střední školy. Podle nového školského zákona z roku 1960 vznikaly rozdělením dosavadních středních škol základní devítileté a tříleté střední všeobecně vzdělávací školy (SVVŠ). Ovšem koncem 60. let se změnilo zpět na čtyřletá gymnázia.
5. Do roku 1997 bylo gymnázium spolu s ZŠ Žižkov v jedné budově a předtím bylo na Komenského náměstí až do roku 1900.

Rozhovor s ředitelem GJO Vladislavem Slavíčkem:

Jaká pozitiva a jaká negativa vidíte v distanční výuce?

Čím déle distanční výuka trvá, tím méně vidím pozitiv a více negativ. Všichni jsme již unaveni, kontakt s žáky nám chybí a věřím, že přímý kontakt s učiteli, a hlavně se spolužáky chybí i vám. Nevylučuji, že se najdou i výjimky, ale řekl bych, že jich je čím dál méně.

Jednoznačná pozitiva vidím ve zlepšení dovedností učitelů i žáků v používání nejrůznějších výukových a komunikačních programů v prostředí Microsoft Office a Google Apps. Doufám, že používání některých z nich se stane samozřejmostí i v prezenční výuce.

Jakou nejzvláštnější/nejtrapnější situaci jste při distanční výuce zažil?

Minulý týden, kdy jsem s jednou třídou řešil problém se zvukem, mě žáci naváděli všude možné, ikonka zapnutého mikrofonu svítila a pořád jsme se nemohli dopátrat, kde je chyba. Až po několika minutách chatování se studenty se sluchátky na uších jsem si všiml, že v USB zástrčce jaksi chybí kabel od sluchátek L.

Co je podle vás nejzásadnější změna v distanční výuce za ten rok od jejího začátku?

Určitě pravidelná výuka v Teamsech a větší využívání výukových programů.

Už víte, jak budou probíhat maturity a přijímací zkoušky?

Zatím je v platnosti tzv. „okleštěná“ maturita, kterou máme zveřejněnou i na

našich webových stránkách v sekci: <https://www.gymkh.cz/maturita/>.

U přijímacích zkoušek došlo jen k posunutí termínu. Je ale možné, že v době, kdy článek vyjde, bude vše jinak.

Co se ještě plánuje zrekonstruovat na naší škole?

Teď je na řadě školní zahrada, pak parkoviště pro zaměstnance na pozemku školy a v další fázi bychom chtěli zrekonstruovat chemickou laboratoř. V plánu máme i rekonstrukci kotelny. Sehnat na vše peníze bude v současné situaci velmi těžké, takže nezaručuji zatím nic, tedy až na zahradu. Tu budeme dělat svépomocí a využijeme pomoci dobrovolných dárců.

Za kterou věc, která se již zrekonstruovala, jste nejvíce rád?

Důležité je zateplení pláště a výměna oken včetně možnosti zatemnění. Nově upravené nádvoří je už takový bonus navíc, nicméně také velmi příjemný. Stejně tak jako rekonstrukce sociálních zařízení v tělocvičnách.

Jaká je vaše nejoblíbenější učebna?

Učebna 105 (chemie) J

Které jídlo z naší školní jídelny máte nejradši?

Chutná mi vše a už se na jídelnu těším.

Kdy je naplánováno otevření školní zahrady pro studenty?

To záleží na rozvolnění epidemiologických opatření a také na ochotě studentů přijít na „brigádu“.

Který předmět jste ve škole měl nejvíce a nejméně rád?

Nejraději chemii, nejméně oblíbený nedokážu říct, míra oblíbenosti předmětu se většinou odvíjela od oblíbenosti učitele.

Chtěl jste být učitelem už jako malý, nebo to přišlo až časem?

To rozhodnutí přišlo až na gymnáziu. Vzorem mi byl můj strejda, který se pedagogice věnoval celý život.

AUTORSKÁ TVORBA

VYPADALO TO JAKO MALIČKOST

Alenka Votavová

Čekala jsem už tři minuty a začínala jsem být mírně netrpělivá. Asi popadesáté jsem zapnula telefon a podívala se na displej s nadějí, že si to rozmyslel. Nic, žádná zpráva. Po dalších několika minutách, když už jsem se chystala k odchodu, se ozval zvonek u dveří kavárny a on tam vstoupil s kyticí v ruce.

„To ne...“ pomyslela jsem si a položila kabát zpět na židli.

„Zdůrazňovala jsem, že to je přátelské setkání!“, ale on se jen zazubil a kytku mi předal. Netuším, co se mi honilo hlavou, když jsem jeho asi dvacátou nabídku na schůzku neodmítla, nejspíš mi ho bylo líto. Možná jsem si řekla, že taková maličkost nemůže nikomu ublížit. Jak moc jsem byla bláhová.

Setkání kupodivu probíhalo poměrně dobře, bavili jsme se o práci, o psech a sportu. Asi po hodině a půl jsem se omluvila s tím, že musím jít. Řekl, že zaplatí útratu, čemuž jsem se rozhodně nebránila, neboť moje finanční situace nebyla v tu

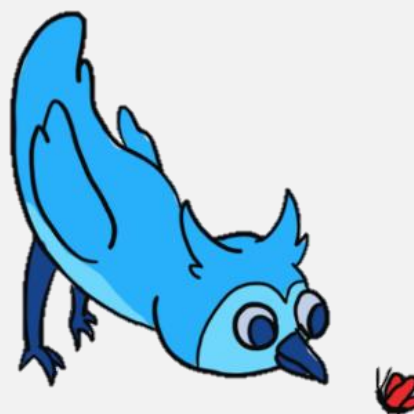
dobu zrovna nejlepší. Poděkovala jsem a doufala, že tím naše schůzka končí. Zeptal se, jestli mě může doprovodit domů. Nechtěla jsem být zlá, a tak jsem jen pokrčila rameny. Pochopil to jako ano.

Doprovodil mě až ke dveřím. „Tak dík, a měj se.“ řekla jsem rozpačitě a začala z kabelky lovit klíče.

„To jako nedostanu ani pusu?“ zeptal s pohledem upřeným na mě.

„Nebyli jsme na rande, jsme jen kamarádi, ano?“ cítila jsem se nepříjemně. Rychle jsem vyndala klíče. A strčila je do zámku. Přisunul se ke mně nepříjemně blízko a chytil mě za pás.

„Přestaň!“ vykřikla jsem a vymanila se z jeho sevření. Otevřela jsem dveře a co nejrychleji vpadla dovnitř. Jen tak tak jsem mu zabouchla před nosem. Vyběhla jsem nahoru do svého bytu a svalila se v slzách na postel. Tahle maličkost se změnila v noční můru...

DEKLARACE PRÁV LIDSKÝCH A OBČANSKÝCH

*Schválilo Ústavodárné národní shromáždění ve Francii, 26. 8. 1789,
do češtiny přeložil a přebásnil Petr Franc, 2021.*

Preamble

Občané-zástupci Francouzů všech, jež se ustavili v Shromáždění,
z míčovny vzešlých a z třetího stavu,
rozhodli slavnostně vyhlásit spis po následujícím uvážení:
Jelikož neznalost, neúcta k právu
či jím snad zhrdání příčiny jsou pro psotu a bědy všeobecné,
jakož i pro zpupnost, korupci vlád,
uvede slavnostně listinu práv prohlášení to čestné a věčné,
ta kdys Tvor nejvyšší bytosti klad
do vínků: práva ta přirozená, svátá, být mající nezcizena,
jichž lid všech národů tím nabyt spolu...
Rozhodla Hromada obrození, co dbá, by nebyla ošizena
aurora Revolty, třesk Mesidoru,
že musí proto vždy na očích mít členové tělesa společnosti
listinu tuto, co připomíná
a drží ve věčném povědomí člověka ctnosti i povinnosti.
Ať občan Francie každý ji zná! – –
To aby čin všech donorů zákona, tak jak i čin exekutivy
byl za všech případů porovnán řádně
s institucemi politickými i s jejich všemi cíli i činy;
tak, aby necti nesklidil žádné. – –
To aby nároky obyvatel plynoucí z principů Revoluce,
z prostých a nesporných, vydaných v slech,
vždy pouze mířily k zachování schválené ústavní rezoluce,
jakož i pokoji a blahu všech. – –
Proto Národní shromáždění – vědouc, že v mušketě Invalidovny
tkví konec obludné opulence:
výsvit vlády volnosti sněmu, na němž o osudech jedná lid rovný,
kladoucí k oltáři Rozumu věnce –
v Nejvyšší bytosti přítomnosti, záštita její ta modla mu je,
rozhodlo ve snaze zaručit mrav.
By Bůh byl Racio, král zase Lid, uznává, se slávou proklamuje
Listinu lidských a občanských práv.

PRÁVO V POHÁDKÁCH

Jakub Bradna, student právnické fakulty UK

Pohádky nám již od útlého věku zcela vědomě vštěpují určité vzorce chování a základní rozměr toho, co je společensky „dobré“, tedy přijatelné a preferované, a co je „zlé“, tedy odsouzené a zavržením hodné. Podívejme se na to z pohledu historie. V dobách temných bylo pramálo edukačních či veřejných způsobů, jak učit mladou populaci základní právní normy. Každá středověká vesnice nemůže mít na své násvi Chamurappiho zákoník jako stará Mezopotámie. Doba vyžadovala intuitivnější přístup. A tak se právní normy chování vnořily do pohádek, hodného odměnění, zlý se se zlou potáže. Postupně se ale pohádky stávaly pramenem práva jako takového. V českém prostředí je to spíše vzácné, ale v anglicky mluvících zemích je zcela běžné přirovnávat poměrně komplexní problémy k jednoduchým pohádkovým alegoriím, kterým budou povětšinou laické poroty rozumět. Dává to smysl, neboť kolik z vás četlo nebo hodlá číst Dostojevského Zločin a trest? Já ho četl až k maturitě a třebaže je to principiální psychologická a právní nauka o působení zločinu na pachatele, málokdo, a už vůbec ne malé děti, bude vědět, kdo je Raskolnikov a jaký byl jeho zločin a trest, zato jsem si poměrně jistý, že všichni znají Karkulku nebo Jeníčka a Mařenku.

Pohádky pak před nás vyloží základní společensky potřebné zásady, které utvářejí ranou dětskou mysl přijatelným směrem. Rozeberme si konkrétní příklady: vyslat Jeníčka s Mařenkou do lesa zcela jistě znamená porušením rodičovských povinností, loupání perníčku zase naopak poškozením cizí věci a potažmo krádeží, za což zcela jistě uvěznění ježibabou bylo příliš krutým a nevhodným trestem navíc pro mladistvé. A na závěr pokus o snědení vlastních vězňů zakončené na lopatě v peci je ze

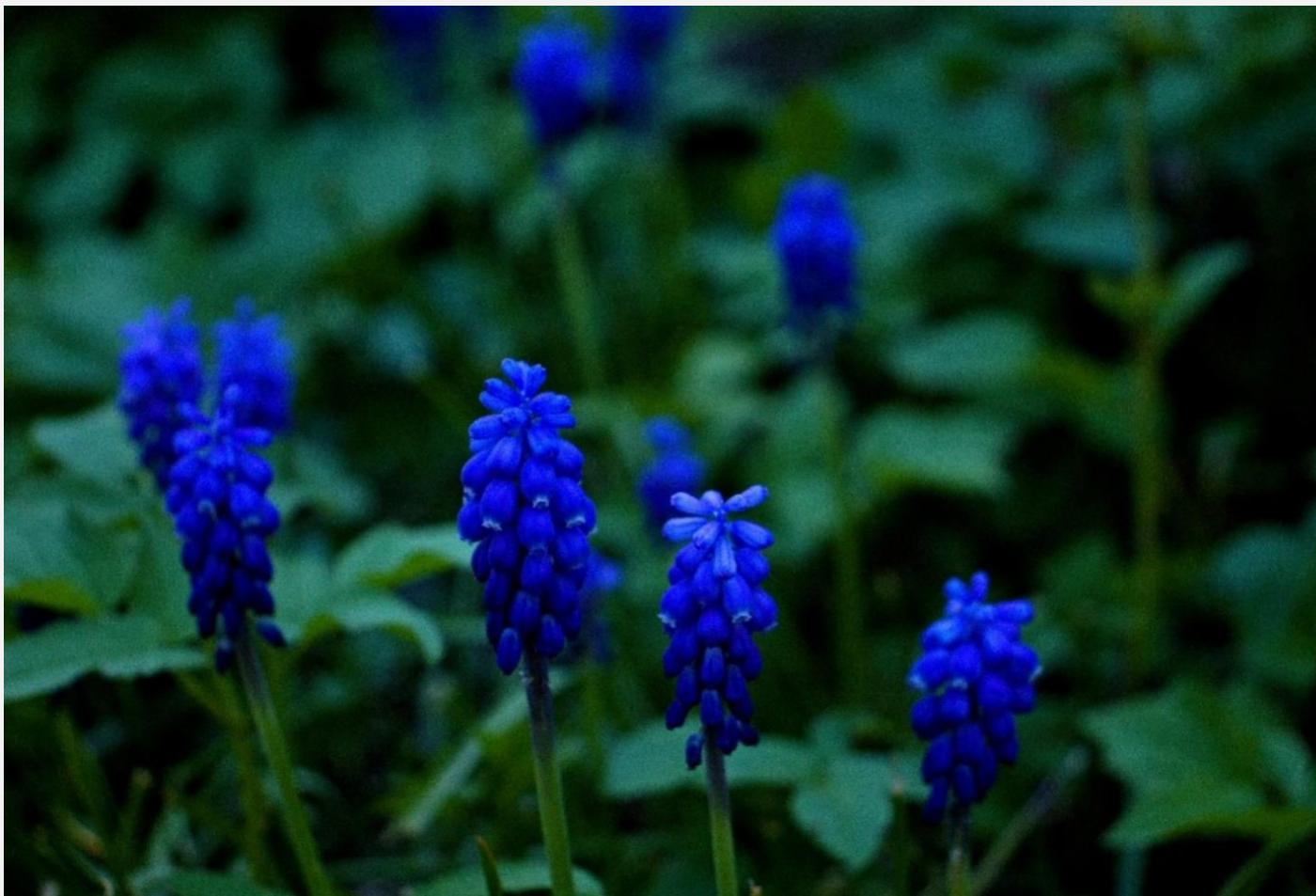
strany dětí příkladná ukázka nutné obrany vylučující trestní stíhání.

Nade vše ale stojí zásada svatá i pro právo samotné, a to že sliby se mají plnit (*pacta sunt servanda*). Král a Honza uzavřou smlouvu: „ty zachraň princeznu a půl království jest tvé.“ Smlouva je platná, smlouva je Honzou naplněna, a tedy očekává svou výplatu. Pohádky jasně stanoví pravidlo, že buď je Honzovi vyhověno a vše dobře dopadne, nebo je zrazen a král obvykle nalezne neblahý osud. Pohádkový osud tu do jisté míry nahrazuje soudce, který bdí nad ochranou smluv mezi lidmi ve skutečném světě.

A samozřejmě na závěr Karkulka. Neposlušné děvče potká neblahý osud sežráný od vlka, který v příběhu personifikuje pachatele. Vlk je naopak minimálně vinen z pokusů o vraždu babičky a Karkulky a posléze je rozpárán myslivcem, který zde nutnou obranou zdraví obětí nahrazuje poeticky trestní tribunál. Pointa příběhu je ale myslím zřejmá: děti mají poslouchat a zabíjet se nemá.

Nejedná se jen o pohádky. Ač právo zní a vypadá komplikovaně, prostupuje vším, co děláme. Ač právo zákonné má na vše definici a může diváku připadat nepřístupné, jsou to právě příběhy a pohádky, skrze ně se jeho základní zásady přibližují jeho příjemci. Člověk pak nemusí znát každý zákon, ale měl by naslouchat vštěpovaným zásadám z pohádek: činit dobro, bránit slabší a nepoddávat se zlu a třeba tím i náš svět bude o něco lepší.

Možná vás po přečtení tohoto textu už ani nepřekvapí, že pohádkáři bratři Grimmové byli právníci.

DIALOG A MONOLOG

Vanesa Borovičková

Dnešní doba nás naučila samostatnosti a v mnoha případech v uvržení do světa jménem realita. Není schovaná za nachová oblaka, drží se nás pevně

*I jak má člověk býti šťasten,
ve směti popela dnešní doby,
na níž již není obdoby,
minulosti zesnulých panen.*

Jsou důležitější věci než nekonečné rozhovory o tom, kdo používá lepší šampón či kdo si pořídil nové boty, nebo komu se připisuje nejnovější skandál. Avšak šla bych do nepředstavitelných extrémů, kdybychom se museli zbavit všedních malicherností a předat kormidlo dnešnímu světu. Válkám, hladomoru, diktatuře, „svobodě“, umanuté myslí, ...

Co bych tímto článkem chtěla vzkázat, je, že je dobré občas se zastavit a podívat se na celistvost ze třetí strany, jež se na našem kompasu života nachází mezi Ámosovými okuláry a rozhlasem světa.

„Víte, lorde, jednou jsem dostal šampón,“ řekl muž v potemnělé místnosti s maskou zakrývající mu unavenou tvář. Druhý muž seděl ve fialovém křesle ze semiše.

„Opravdu?“

„Ano, opravdu. A hádejte, jaké byl značky.“

„To je velice složitá otázka. Avšak nejsem znalcem, abych se opovážil, jaké byl. Nenapínejte mě a povězte mi tedy, o jakou značku se tedy jedná?“ s donuceným zájmem se otázal. Maminka ho vždy učila společenským zásadám. Vždycky říkala, že i když se člověku nechce, musí mezi vysokou společností pokračovat v konverzaci, protože to se sluší.

„Byl to šampón francouzský.“

„To zní, jako velice kvalitní šampón.“

„To zajisté, takový francouzský šampón trvá dlouhé dny a noci, než se připraví. Ti nejlepší z nejlepších vědců testují správnou kombinaci vůní a esencí k vytvoření velice žádaného produktu. Ale s tímto šampónem byl jeden háček.“

„Jaký háček, lorde, prosím, nenapínejte mě již déle. Vše, co jste zatím řekl, nasvědčuje tomu, že se jedná o velice pečlivou proceduru. Tím pádem i o velice unikátní výrobek.“ při vyslovení těchto slov se mu udělalo špatně. Hanbou se propadal do pohodlného křesla.

„Ten šampón byl sice francouzský, ale psí!“

Při vyslovení těchto slov se muž v masce začal hlasitě a až hystericky smát. Obrazy nad krbem se začaly nepokojně pohybovat. Muž v křesle přidal do kotlíku atmosféry nervózní smích. Zamaskovaný si všiml jen své noblesy a vtipu, jímž jeho mysl oplývala, checht neustával.

Muž v křesle se začal cítit nesvůj, odvěký přítel se mu odcizoval. Každou vteřinou se propadával do zákoutí svého křesla.

Hloub a hloub.

Ruce poseté vráskami se zachytávaly o opěradla. V krku se mu udělal knedlík. Nemohl polknout. Srdce spadá do neobvyklých stahů. Lapá po dechu. Propadá se kusem nábytku.

Dolů a dolů.

Hloub a hloub.

Směřem do neznáma, v přítomnosti temnoty se vzdaluje nesnesitelnost smíchu až zanikne úplně.

Je ticho.

A přeci není uspokojivé, neklid se opět navrácí.

„Proč já, nešťastník? Co jsem kdy komu udělal, že se nyní nořím prázdnotou snad celého vesmíru!“ pomyslel si. „Kde je hranice mého cíle, vždyť i mé hmotné tělo je v tomto stavu zcela bezhmotné! Bez-cenné! Já nešťastník. Je toto snad konec mých bezedných dnů? Či pouze malá odchylka mezi životem a smrtí? Proč slyším pouze svůj hlas!“

Hloub a hloub.

„Za svůj život jsem toliko propil, jak mi život nebyl cenný! Vždyť já se málem uchlastal žvásty takzvaných „intelektuálů“!“

Hloub a hloub.

„Smířit se se svým osudem? K čemu by to bylo, nyní mám času dosti. Čas... nikdy předtím jsem se nad ním nezamýšlel. Paradoxně k tomu nebyl dostatek času. K odpoutání se, k přetrhání nitek a k možnosti se zamyslet.“

„Jenže přemýšlení bolí a dycky bolelo a dycky tak tomu bude! Ale, co jiného mi nyní zbývá? Třeba dokáže něco, něco neuvěřitelného, nevídaného a možná by se dalo říci i revolučního, arci převratného.“

Prozření.

Prozření je těžké.

Protože přemýšlení bolí.

Bolí to společnost.

Bolí to mechanismus.

Bolí to stroj.

Souží to naši společnost.

Souží to stroj.

Souží to mě, ta naše společnost.

To naše nekonečno.

Ten čas.

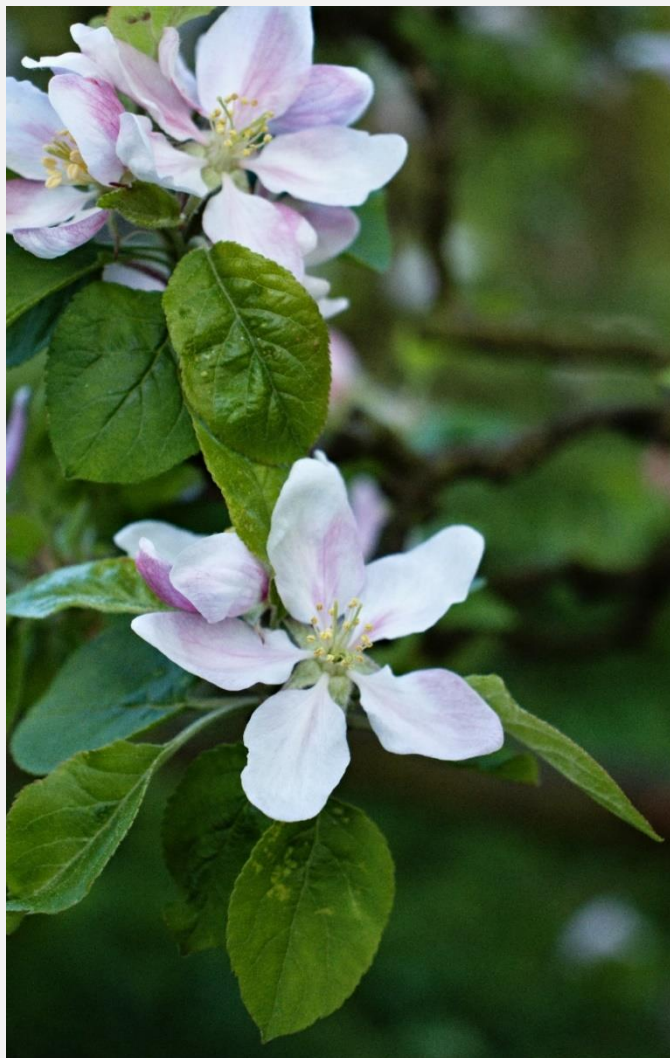
*Ach, souží mě mé já.
Já, čas.*

Hloub a hloub.

Černota začala ustupovat. Blankytně modrá se začala prodírat, bortit samotu muže, jenž se s bezbolestným dopadem ocitl na travnaté louce.

Melodie dosedajících opeřenců do korun ztepilých stromů. Vítr zasílá jemným vánkem k muži vůně lučního kvítí. V neuvěření ulehává do rozmanité palety těchto travin.

Usmívá se.
Je mu dobře.

ZMĚNY A PŘEŠLAPY MINISTRŮ ZDRAVOTNICTVÍ

Autor

Adam Vojtěch, Roman Prymula, Jan Blatný a teď ještě Petr Arenberger. Kdo bude další? Post ministra zdravotnictví je velmi krátkodobá brigáda. V této práci máte pocit, že to, co ostatním zakážete pro vás vlastně neplatí, ale to je omyl. Zajdete si s kamarády na jedno do zavřené hospody, na ulici si respirátor nasazovat nemusíte, protože jste ministr zdravotnictví, a na toho je covid krátký a ejhle už má vaše místo někdo jiný. Media i lidé kolem vás se vám snaží vysvětlit, že ta opatření, která vydáte, musíte dodržovat i vy, ale je to jako mluvit do dubu. Když už se vám nechce ani do hospody, ani na fotbal, tak máte štěstí a můžete například povolit rektální testování dětí. Ale pochybuji, že se najde dost příznivců tohoto experimentu, aby vám to prošlo...

KOČKA ANEB VELITELKA DOMU

Autor

Mějte se na pozoru před roztomilými koťátky, která andělsky vypadají, ale ďábelsky se chovají. Nemuseli byste ani postřehnout, že Vy budete jejich mazlíčkem.

Proč řádně rozmyslet pořízení chundelatého klubíčka? Protože se už nikdy nenajíte jídla, které by neobsahovalo alespoň dva kočičí chlupy, v posteli budete mít vymezené malé místo, kam máte povoleno si lehnout a nábytek vám budou zdobit vyryté obrazce, ale nikoliv ty ve stylu renesančním.

Nikdy by mě nenapadlo, že místo sezení na velkém semišovém gauči budu vyhoštěna na zem, nebo že budu chodit kolem kočky velkým obloukem, aby v záchvatu vzteku na mě tlapku nevztáhla. Tak proč ji tedy pořád v domě vydržuji? Každý milovník koček chápe, že i když tyhle náladové potvůrky občas zkouší naši trpělivost, snesli bychom jim i ryby z nebe. Inu, ne nadarmo se říká: Kočka je nelepším přítelem člověka. Nebo je to jinak?

Naiska

Autorská tvorba:

Ilustrace (sovy): Monika Sladká

Fotografie: Alžběta Botková

Ostatní kresby a malby viz signatura.

Citace obrazového materiálu:

„A právě na to bych se chtěl do budoucna zaměřit, na to, co tady nefunguje.“ komentuje šéfredaktor zpravodajského webu Štěpán Hadrovský; s. 4: Šéfredaktor Štěpán Hadrovský. In: Kutnohorky-decke-noviny.webnode.cz [online]. [cit. 2021-03-06]. Dostupné z: https://kutnohorky-decke-noviny.webnode.cz/_files/200000086-20d7020d74/450/IMG_0169.JPG

Když nemůžeš, tak si dej rest day; s. 6:

Pamela Reif: Foto: Profimedia. Zena-in.cz [online]. [cit. 2021-4-25]. Dostupné z: <https://zena-in.cz/media/2021/02/18/profimedia-0538677814.jpg>;

POPSUGAR Fitness: 30-Minute Standing Cardio Workout. Www.youtube.com [online]. [cit. 2021-4-25]. Dostupné z: <https://youtu.be/-YJXpabrX4k>;

Chris Heria: Chris Heria (1.2 mil. sledujících). Streetworkout.cz [online]. [cit. 2021-4-25]. Dostupné z: https://cdn.lernenio.com/streetworkout.cz/upload/vhhkCPPm_400x400.jpg;

MadFit: MadFit. Youtube.fandom.com [online]. [cit. 2021-4-25]. Dostupné z: <https://static.wikia.nocookie.net/youtube/images/2/23/MadFit.jpg/revision/latest/scale-to-width-down/620?cb=20200831194224>;

Pěťa Elblová: Pěťa Elblová.

Www.youtube.com [online]. [cit. 2021-4-25]. Dostupné z:

https://yt3.ggpht.com/yt3/AAUvwniL_WMiDFC50A_io12ufeHLtr5QgkciwkcxD-trWag=s48-c-k-c0x00ffffff-no-rj;

Jan Liška: Shredded_fox. Www.instagram.com [online]. [cit. 2021-4-25].

Dostupné z: <https://www.instagram.com/p/CNXtpPMBrHN/>;

Mimo třídu se Štěpánkou:

Uvedené obrazy jsou dílem paní učitelky Štěpánky Králové, se kterou byl veden rozhovor pro časopis OrTo.

Citace použitých informací:

Pět faktů o našem gymnáziu; s. 11: Historie školy. Www.gymkh.cz [online]. [cit. 2021-4-25]. Dostupné z:

<https://www.gymkh.cz/historie-skoly/>

Ne tak pohádková realita středověké medicíny:

Řádové ošetřovatelství, 2018 [cit. 2021-04-19], Dostupné z: https://www.wikis-kripta.eu/w/%C5%98%C3%A1dov%C3%A9_o%C5%A1et%C5%99ovatelstv%C3%AD;

Dvory a rezidence ve středověku XLVIII, 2010 [cit. 2021-04-19], Dostupné z:

<https://plus.rozhlas.cz/dvory-a-rezidence-ve-stredoveku-xxviii-6646095>;

Postavení starých léčebných metod a jejich obliba mezi námi, 2019 [cit. 2021-04-19],

Dostupné z: <https://botanic.cz/magazin/stare-lecebne-metody>;

Bizarnosti středověkého léčení aneb kdo uteče, vyhraje, Eva Hocká, 2020 [cit. 2021-04-19], Dostupné z:

<https://www.mzone.cz/bizarnosti-stredovekeho-leceni-aneb-kdo-utece-vyhraje/>

VYDÁNÍ 5 | 2021

Publikováno studenty Gymnázia Jiřího Ortena © 2021
Jaselská 932, Kutná Hora, 28401, Česká republika

Titulní ilustrace:

Logo: Monika Sladká

Korektura: Alenka Votavová, Alice Havelková a Aneta
Neprašová

Editace a formátování: Vanesa Borovičková, Kristýna
Myřátská a Lucie Abigail Kopelentová

casopis.gymkh.cz

Gymnázium Jiřího
Ortena v Kutné
Hoře

@gjo_kh

@gjo_memes